

DOI Number: 10.30520/tjsosci.518144

**TÜRKİYE MUHASEBE VE RAPORLAMA STANDARTLARININ
FİNANSAL ANALİZE ETKİSİ¹**

*THE EFFECTS OF TURKISH ACCOUNTING AND REPORTING STANDARDS ON
THE FINANCIAL ANALYSIS*

Betül Şeyma ALKAN²

ÖZET

Sermaye piyasalarının küreselleşmesi ve sermaye hareketlerinin hızlanmasıyla birlikte ülkelerarası finansal raporlama uygulamalarında tekdüzen ve ortak bir dil oluşturma zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Uluslararası düzenlemelerdeki farklılıkları ortadan kaldırmak ve tüm bilgi kullanıcılarının ihtiyacını karşılamak amacıyla Uluslararası Muhasebe Standartları ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları yayınlanmıştır. Türkiye’de muhasebe ve finansal raporlama standartlarına göre hazırlanan finansal tablolar, vergi mevzuatına göre düzenlenen finansal tablolardan farklılık göstermektedir. Finansal raporlamanın çerçevesini oluşturan her iki düzenlemedeki değerlendirme ve sınıflandırma farkı şüphesiz ki finansal tabloların analizinde de önemli etkilere yol açacaktır. Bu çalışmada, Tek Düzen Hesap Planı’na (TDHP) göre düzenlenen finansal tablolar, düzeltme ve sınıflandırma kayıtları yapılarak, Türkiye Muhasebe ve Raporlama Standartlarına (TMS/IFRS) uygun hale getirilmiştir. TMS/IFRS’ye uyumlu finansal tablolara geçişin finansal analize etkisini tespit etmek amacıyla oran analizi yöntemi kullanılarak örnek bir uygulama sunulmuş ve farklılıklar karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Oranların, standart uygulamaları kapsamında yapılan hangi düzeltme kayıtları neticesinde farklılık gösterdiği tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Tablolar, TMS/IFRS, Oran Analizi

¹ Bu çalışma, 29-31 Mart 2018 tarihlerinde düzenlenen 6.Uluslararası Çin’den Adriyatik’e Sosyal Bilimler Kongresi’nde sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

² Dr., betulalkann@gmail.com

ABSTRACT

The necessity of creating a uniform and common language in international financial reporting applications were arisen along with the globalization of capital markets and accelerated capital flows. International Accounting Standards and International Financial Reporting Standards were issued in order to eliminate the differences in international regulations and to meet the needs of all information users. In Turkey, the financial statements based on Turkish Accounting Standards and Turkish Reporting Standards (TAS/IFRS) differ from financial statements based on tax legislation. Valuation and classification difference in both regulation will lead to significant implications in the analysis of financial statements. In this study, financial statements based on Turkish Uniform Chart of Accounts are adjusted to TAS/IFRS by making correction and classification. In order to indicate the effect of transition to financial statements prepared in accordance with TAS/IFRS on the financial analysis, a case study is presented using the ratio analysis method, and the differences are examined comparatively. It is tried to explain that the ratios differ as a result of which adjustment records within scope of standard applications.

Keywords: Financial Statements, TAS/IFRS, Ratio Analysis

1. GİRİŞ

Küreselleşen dünyada her alanda olduğu gibi, yatırım ve sermaye piyasalarında da hızlı gelişimin bir sonucu olarak işletmelerin finansal tablolarının belirli standartlarda düzenlenmesi ve sunulması önem arz etmektedir. Uluslararası ticaretin gelişmesiyle birlikte işletmelerin farklı muhasebe uygulamalarına sahip olmaları, küresel platformda bu sistemleri birbiriyle yakınsama ve ortak bir muhasebe standartları seti gereksinimini ortaya koymuştur. Farklı muhasebe ilke ve kurallarına göre düzenlenen finansal tabloların bir sonucu olarak bilgi kullanıcıları, ilgili mali raporların yorumlanması ve analizi açısından da farklılıklarla karşılaşmaktadır. Böylece, farklı ülkelerin farklı muhasebe uygulamaları finansal bilgilerin karşılaştırılmasında tekdüzeni engellemektedir. Bu doğrultuda, ulusal ve uluslararası muhasebe uygulamalarını uyumlaştırmak, finansal raporlamada bir standardizasyon belirlemek ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uyumlu standartlar oluşturmak gereği doğmuştur.

Ulusal muhasebe uygulamalarını, küresel muhasebe uygulamalarına yakınsama çalışmaları Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ile sağlanmıştır. IASB, uluslararası muhasebe standartları düzenleme ve yayınlama otoritesi olarak genel kabul görmüş, bağımsız bir kuruldur. Kurul tarafından oluşturulan UMS ve UFRS'nin amacı, dünya üzerinde birçok ülke tarafından kabul görmüş standart uygulamaları ile işletmelerin finansal durum ve performanslarının gerçeğe en uygun şekilde sunulmasını, bu doğrultuda finansal tabloların karşılaştırılabilir nitelikte olmasını sağlamaktır. Türkiye'de ise UMS ve UFRS'ler tümüyle tercüme edilerek dilimize çevrilmiş, TMS ve TFRS olarak düzenlenerek yayınlanmıştır. Standart uygulamaları ile birlikte, uluslararası sermaye piyasalarında girişimciye, ortak bir muhasebe standartları seti ile hazırlanmış finansal raporlar sağlanması amaçlanmaktadır.

Türkiye'de ise 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde finansal raporlamanın TMS/TFRS'na uygun olarak hazırlanması zorunlu kılınmıştır. Ancak ülkemizde muhasebe uygulamalarında halen vergi kanunu düzenlemelerinin önemli etkisi görülmektedir. İlke bazlı standartlar olan TMS/TFRS'ler, vergi uygulamalarından farklı olarak mali tabloların değerlendirilmesi ve sunulması açısından gerçeğe uygun değerlemeyi esas alan uygulamalardır. Böylece muhasebe anlayışını tümüyle

değiştirmekte, özellikle finansal raporlama süreç ve sonuçlarını önemli ölçüde etkilemektedir.

İşletmeler, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT) uyarınca muhasebe sistemlerini Tek Düzen Hesap Planı(TDHP) çerçevesinde kurmakla yükümlüdür. Böylece işletmelerin VUK'a göre finansal tablolar düzenlemesinin yanı sıra uluslararası muhasebe ve raporlama standartları çerçevesinde de işlemlerini kayıt altına alma ve raporlama zorunluluğu doğmuştur. Muhasebe kayıt süreci, vergi kanunlarına göre hazırlanmış finansal tabloların, standartların ilke ve esasları çerçevesinde yeniden düzenlenerek bilgi kullanıcılarına sunulmasıyla tamamlanmaktadır. Ulusal ve uluslararası muhasebe kayıt sisteminde ki farklı uygulamalar nedeniyle, finansal tablolar üzerinde de çeşitli etkiler söz konusudur. Bu doğrultuda, TMS/TFRS uygulamalarının finansal tablolar üzerindeki etkisini incelemek önem arzeder. Standart uygulamaları dolaylı olarak sermaye piyasalarını önemli ölçüde etkilemekle birlikte finansal tablolardaki değişime doğrudan etkisi olmuştur. Ulusal düzenleme ve uluslararası standartlar kapsamındaki değerlendirme ve sınıflandırma farkı neticesinde finansal tablolardaki hesaplarda yapılan değişiklikler, işletmelerin finansal analizinde de önemli değişim ve farklılığa sebebiyet verecektir.

Finansal analiz, işletmenin mevcut finansal durumunu ve faaliyet sonuçlarını belirlemek ve gelecekteki finansal durum ve performansını tahmin etmek ve finansal kararlar alabilmek amacı ile finansal tablolarının incelenmesidir. Başka bir ifadeyle, finansal analiz, işletmenin geçmişe ait muhasebe bilgilerini finansal kararlarda kullanılacak işletmenin geleceğine ilişkin bilgilere dönüştürmektir. Bu doğrultuda, işletmelerin performans düzeyinin belirlenmesi, işletme faaliyetlerinin yürütülmesinde geleceğe yönelik adımların planlanması ve değerlendirilmesi konularına ilişkin karar alma sürecinde etkin bir yönetimin gerçekleşmesine hizmet eder.

Bu çalışmanın kapsamını oluşturan finansal analiz yöntemlerinden “Oran Analizi” ise finansal tablolarda yer alan hesap ve hesap grupları arasındaki ilişkinin ortaya konulmasını sağlar. Oran ilişkilerinden yararlanılarak bir işletmenin; likitide, finansal yapı, karlılık ve faaliyet etkinliği analiz edilebilir. Oran analizi sonuçlarının gerçeğe uygunluğunun sağlanması için oranların karşılaştırılması ve değerlendirilmesi gerekir. Finansal tablo kalemleri arasındaki ilişkiyi gösteren çok sayıda oran hesaplamak mümkündür. Çağdaş yazın, işlevleri açısından oranları dört sınıfa ayırmaktadır. İlgili oranlar; likitide oranları, finansal yapı oranları, faaliyet oranları ve karlılık oranlarıdır (Akdoğan ve Tenker, 1998:601).

Günümüzde muhasebe ve raporlama standartları kullanılarak finansal raporlar hazırlamak ne ölçüde önemliyse ilgili tabloların analiz edilerek doğru okunması da son derece önemlidir. Ulusal muhasebe literatürü incelendiğinde, TDHP-TFRS geçişli finansal tabloların hazırlanmasına ilişkin pek çok çalışma bulunmaktayken, standartların tablolar üzerinde etkileri finansal analiz açısından yeterli düzeyde ele alınmamıştır.

Uluslararası Muhasebe ve Raporlama Standartları ile uyumlu TMS ve TFRS'lerin uygulanması, işletmelerin finansal tablo verilerinden hesaplanacak olan oranlara ilişkin pay veya payda kısmında artış ya da azalış olarak birçok değişikliğe neden olacaktır. Hesap kalemlerindeki mutlak farklılık ve işlemin içeriğine göre, değişim büyüklüğü de farklılık gösterecektir. Standart uygulamaları neticesinde işlemin içeriğine bağlı olarak hesap kalemlerin belirli artış ya da azalış yönünde değişimler söz konusu olacaktır.

Bunun en önemli göstergesi ise, TMS ve TFRS uygulamalarının finansal tabloları kesin surette etkilemiş olmasıdır. Ancak, etkinin yönü ve derecesi işletmelerin faaliyet gösterdiği sektör bazına ve dönem aralığına göre farklılık gösterebilir. Bu doğrultuda, finansal oranlar üzerindeki etki de zamana ve işletmeden işletmeye göre değişecektir.

Çalışmanın amacı; TDHP'na göre hazırlanan finansal tabloların TFRS'na göre düzeltme ve sınıflandırma kayıtları yapılarak hazırlanan TFRS Finansal tablolar ile arasındaki farklılıkların oran analizi yöntemiyle karşılaştırılması ve incelenmesinin örnek bir uygulama ile ele alınmasıdır. Her iki düzenlemenin oran analizine yansımaları şüphesiz ki önemli farklılıklar gösterecektir. Muhasebe standartları uygulaması ile hangi hesapların yeniden değerlendirileceği ve nasıl sınıflandırılacağı, sınıflandırmada hangi hesapların kullanılmadığı, hangi unsurların ertelenmiş vergi etkisi doğurduğu, bu doğrultuda düzenlenen TFRS tablolarına göre oran analizinde kullanılacak formüllerde hangi pay ve payda değerlerinin farklılaştığı ele alınması gereken konulardır. Düzeltme kayıtları ile birlikte değerlendirme ve sınıflandırma farklılıkları, ortaya çıkan mali tablolar ile de karşılaştırmalı olarak hesaplanan oranlardaki farklılıklar açıklanmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Ulusal ve uluslararası literatür incelendiğinde TMS/TFRS uygulamalarına ilişkin birçok ampirik çalışma yapılmakla birlikte, bu çalışmanın konusu dahilinde sadece finansal analize yönelik literatür taraması yapılmıştır. Ulusal literatür incelendiğinde, Türkiye Muhasebe Standartları'nın muhasebe uygulamaları ile vergi uygulamalarının karşılaştırılması, düzeltme kayıtları sonrası ertelenmiş verginin hesaplanması üzerine hazırlanmış çokça çalışma mevcuttur. Ancak standartlarla raporlamaya geçiş ile birlikte finansal analize etkileri konusunda pek az çalışmaya rastlanmaktadır.

Ağca ve Aktaş (2007) çalışmalarında, IMKB'de işlem gören, 5 farklı sektörden 147 şirketin, VUK'a göre düzenlenmiş mali tablolarını TFRS'ye göre düzenleyerek mali tablo farklılıklarının rasyo analizine etkilerini incelemişlerdir. Çalışmada 12 adet oran kullanılmış, ve düzenlenen mali tablolar arasında istatistiki olarak anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna varmışlardır. VUK-TFRS dönüşümü neticesinde finansal rasyoların değişiklik gösterdiğini ve sektör bazında farklılıklar oluştuğunu tespit etmişlerdir.

Çelik, Aygören ve Uyar (2007), SPK'ya tabi işletmelerin TFRS ve vergi uygulamalarına göre hazırlanan mali tablolarının finansal rasyo sonuçlarında oluşan farklılıkları istatistiksel anlamlılık açısından incelemiştir. Çalışma kapsamında 12 farklı oran kullanılmış ve özellikle uzun vadeli borçluluk oranında, borç-özsermaye oranında ve duran varlıklar/özsermaye oranlarında önemli değişimler olduğunu tespit etmişlerdir.

Ataman ve Özden (2009), uluslararası muhasebe standartlarının finansal tablolar üzerindeki etkilerini, rasyo analizi yöntemiyle incelemiştir. Çalışma sonucunda; muhasebe standartları kapsamında finansal tablo verilerinin değişikliğe uğradığı ve işletmenin gerçek finansal durum ve performansını yansıttığı gözlemlenmiştir. Standart gereği yapılan değer düşüklüğü incelemelerinin işletmenin karlılık oranlarını değiştirdiği görülmüştür. TFRS mali tablolarında likitide ve karlılık oranlarının düştüğü, mali yapı ve faaliyet oranlarının ise yükseldiği tespit edilmiştir.

Atmaca (2010) çalışmasında, TMS/TFRS uygulamalarındaki değişimler ile finansal analiz ilişkisini incelemiştir. Çalışma kapsamında, TMS/TFRS'lerin yatırım amaçlı finansal analiz, yönetim amaçlı finansal analiz ve kredi amaçlı finansal analiz açısından

değerlendirilmesi yapılmıştır. Standart uygulamalarının, finansal uyumsuzlukların giderilmesinde, kredi değerliliğinin tespitinde, likite ve faaliyet oranlarında etkili olduğu tespit edilmiştir.

Bayır (2010) çalışmasında, TDHP'na ve TMS/TFRS'lere göre düzenlenen bilançoların karşılaştırmalı olarak analizlerini yapmış ve farklılıklarını irdelemiştir. Çalışma neticesinde, TDHP'na ve TMS/TFRS'lere göre düzenlenen mali tablolar arasında biçimsel, kapsam ve içerik bakımından önemli farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Elitaş (2010) çalışmasında, bir işletmenin finansal durumunu vergi uygulamaları ve standart uygulamaları açısından değerlendirmek üzere finansal oranlardan yararlanmıştır. Çalışma neticesinde, standart uygulamalarının, vergi mevzuatına göre finansal oranları mutlak değer ve oran olarak önemli düzeyde etkilemediğini, işletmeden işletmeye farklılık gösterdiğini ve de dönemler itibariyle farklılık göstereceği ortaya konulmuştur.

Balcı (2012), TFRS'lerin oran analizine etkilerini ölçmeye yönelik bir çalışma gerçekleştirmiştir. TFRS öncesi ve sonrası oran analizinde nasıl bir farklılaşma yaşandığı üzerine yürüttüğü çalışma sonucunda; TFRS'ye dönüşümle likidite ve kârlılık oranlarının düştüğü, finansal yapı ve faaliyet oranlarının ise yükseldiği tespit edilmiştir.

Büyükşalvarcı ve Uyar (2012), TMS ve TFRS uygulamaları ile farklı muhasebe düzenlemelerine göre hazırlanan finansal tablolardan elde edilen finansal oranlardaki farklılıklar üzerine bir çalışma yürütmüş ve oluşan farkların hisse senedi getirileri üzerinde etkisi araştırılmıştır. Çalışma kapsamında, Borsa İstanbul'da imalat sektöründe faaliyet gösteren 91 adet işletmenin 2004 yılına ilişkin ve UFRS'ye göre hazırlanmış mali tablolardan elde edilen finansal oranları incelenmiştir. Çalışma neticesinde, UFRS'ye göre hazırlanmamış mali tablolardan elde edilen finansal oranların şirketlerin hisse senedi getirilerini ve piyasa değerlerini açıklamada daha üstün olduğu tespit edilmiştir.

Terzi, Öktem ve Şen (2013) çalışmalarında, TMS/TFRS'ye geçişin Borsa İstanbul'da imalat sanayinde faaliyet gösteren işletmeler üzerindeki etkisini araştırmıştır. Çalışma sonucunda, TDHP'na ve TMS ve TFRS'ye göre hazırlanan finansal tabloların istatistiksel olarak farklılıklarını tespit etmiştir. Anlamlı farklılıklar stoklar, duran varlıklar, uzun vadeli yabancı kaynaklar ve özsermaye hesaplarında belirlenmiştir. Ayrıca, cari oran, alacak devir hızı, varlık devir hızı, toplam yabancı kaynak/maddi duran varlıklar oranı, duran varlık devir hızı, özsermaye devir oranı, kısa vadeli yabancı kaynak/ toplam yabancı kaynak oranı ve kısa vadeli yabancı kaynak/toplam varlıklar oranı istatistiksel ve anlamlı olarak farklılık göstermektedir.

Yenigün ve Aydemir (2015), Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) uygulamalarının mali tablolar oran analizine muhtemel etkilerini ölçmeye yönelik bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışma sonucunda; standartların finansal oranlar üzerinde farklı etkilerinin olduğu görülmektedir. Bir standardın uygulanması bir oranda artışa neden olurken diğer bir standardın uygulanması aynı oran üzerinde azalışa neden olduğu tespit edilmiştir.

Lainez ve Callao (2000), uluslararası finansal analiz üzerinde muhasebeleştirme farklılığının etkisini ampirik bir çalışma ile yürüttüğü araştırmalarında belirli finansal oranlardan hareketle UFRS'lerin finansal tablolar analizine etkilerini incelemiştir.

Çalışma sonucunda ise, işletmelerin borçlanma oranlarına karşılık likidite oranlarının daha az etkilendiği tespit edilmiştir.

Hope, Jin ve Kang (2005), Daske ve Gebhardt (2006) ve Barth, Landsman ve Lang (2008) ise çalışmalarında; ulusal muhasebe standartlardan Uluslararası Muhasebe Standartları/ Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na geçişle birlikte, finansal rapor kalitesinin etkilendiğini ancak finansal analistler, yatırımcılar ve diğer bilgi kullanıcıları tarafından kullanılan muhasebe değerleri ve finansal oranlar üzerinde hangi çeşit etkileri olduğunu açıklayamadığı sonucuna varmışlardır.

Petreski (2006), "Firmalar üzerinde Uluslararası Muhasebe Standartlarının Etkisi" başlıklı çalışmada UFRS'nin finansal tablolar analizine etkilerini incelemiştir. Çalışma sonucunda, UFRS'lerin işletmenin temel finansal tablolarından finansal durum (bilanço) ve faaliyet sonuçları tablosunda (gelir tablosu) önemli değişmelerin gerçekleştiği tespit edilmiştir. UMS/UFRS uygulamalarının özkaynaklarda azalışa, borçlarda ise artışa yol açtığı ortaya çıkmıştır.

Lantto ve Sahlström (2009) çalışmalarında, Finlandiya Muhasebe Standartlarına (FMS) ve UFRS'na göre sunulan finansal tabloların finansal oranlara ilişkin değişimlerini karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Finansal kaldıraç oranındaki değişimin borçlanma kalemlerindeki artışa, özkaynak kalemlerinde ise azalışa neden olduğu tespit edilmiştir. Likidite oranlarındaki azalışın nedeni ise, kısa vadeli borçların artmasıdır. Nihai olarak, her iki uygulamada finansal oranların değişmesiyle birlikte, oranların değişmesinde etkili olarak UFRS'ler belirlenerek değişimler açıklanmıştır.

Stent, Bradbury ve Hooks (2010) Yeni Zelanda Borsası'nda işlem gören işletmelerin UFRS'ye geçişi ile birlikte mali tablolar ve oranlar üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Çalışma neticesinde, özsermaye karlılığı, varlıkların karlılığı, kaldıraç ve satışların getirisi oranlarının her birinin ortancasının arttığını, aktif devir hızı ortancasının ise düştüğünü, ve UFRS'ye geçişle küçük işletmelerin büyük işletmelere göre daha az etkinlediğini tespit etmişlerdir.

3. ÖRNEK UYGULAMA

Örnek olay uygulamasının ilk kısmında, bir işletmenin TDHP'na göre hazırlanmış finansal tabloları belirli varsayımlar neticesinde bir takım düzeltme ve sınıflandırma kayıtları yapılarak, işletmenin TMS/TFRS'ye göre düzenlenmiş finansal tablolarına ulaşılmıştır. Örnek işletmenin TDHP'na göre hazırlanmış finansal tabloları ile TFRS'ye göre düzenlenmiş finansal tabloları, oluşan farkların tespiti ve finansal tabloların analizi ve yorumlanması açısından karşılaştırmalı olarak sunulmuştur. Çalışma kapsamında, finansal tabloların analizinde en çok kullanılan yöntemlerden biri olan oran analizi yöntemi kullanılmıştır. Finansal tablo kalemleri arasında yüzlerce rasyo hesaplanabilir, ancak bu oranlardan faydalı bilgi sağlayan oranların hesaplanması anlamlıdır. Ancak çok sayıda oran hesaplanmaktansa biribiryle anlamlı ilişkiler kurulabilecek finansal tablo kalemleriyle ilgili oranları hesaplamak gerekir (Çabuk ve Lazol, 2009:175). Finansal analizde oranlar yapılacak analizin amacına göre değişmektedir. Bu çalışmada, finansal tabloların işlevleri açısından oranlar; likidite analizi ile ilgili oranlar, finansal yapı analizi ile ilgili oranlar, faaliyet analizi ile ilgili oranlar ve karlılık analizi ile ilgili oranlar olmak üzere 4 grupta ele alınmıştır (Arat, 2005:90-91). Böylece, oran analizi sonuçlarının finansal tabloların TFRS'ye dönüşümünde ne derece etkilendiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Karşılaştırmalı olarak sunulan oranların mutlak ve yüzde

değişimlerinin yorumlanmasında, örnek uygulamadaki verilerin bir ticaret işletmesine ait olduğu kabul edilmiştir. Uygulamada yer alan varsayımlar neticesinde yapılan düzeltme kayıtları özellikle TFRS'ye göre işlem ve sınıflandırma değişimine yol açacak hesaplardan seçilmiştir. Örnek işletmenin TDHP'na göre sunulan temel finansal tabloların, TMS/TFRS'ye uygun hale getirilme süreci işlem içerikleriyle açıklanmış, ve TFRS Finansal Durum ve Faaliyet Sonuçları tablosu düzenlenmiştir. Sonraki bölümde de, TDHP ve TFRS finansal tabloları oran analizi yöntemine tabi tutularak karşılaştırmalı olarak sunulmuş, farklılıklar incelenmiştir. Örnek işletmenin TDHP'na göre hazırlanan ve VUK'nda yer alan değerlendirme esasları uygulanan finansal tabloları Ek 1 ve Ek 2'de sunulmuştur. İlgili finansal tabloların TFRS'ye dönüştürülmesinde dikkate alınacak değerlendirme günü işlemleri ise aşağıdaki gibidir:

1. İşletmenin vadeli mevduatlarına 3.000 TL faiz tahakkuk etmiştir.
2. İşletmenin 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla menkul kıymet portföyü aşağıdaki gibidir:

Hisse Senedi	Maliyet	Gerçeğe Uygun Değer (Borsa Değeri)	İtfa Edilmiş Maliyet	UMS 39 Kapsamında Sınıflandırma
A	70.000	80.000	---	Alım Satım Amaçlı
B	50.000	---	60.000	Vadeye Kadar Elde Tutulacak
C	30.000	40.000	---	Satılmaya Hazır

3. İşletmenin 40.000 TL'lik alacağının vadesi geldiği halde tahsil edilmediği tespit edilmiştir.
4. Ticari alacaklar hesabının etkin faiz yöntemine göre iskonto edilmiş değeri 180.000 TL, kayıtlı değeri ise 190.000 TL'dir.
5. Ticari borçların etkin faiz yöntemine göre iskonto edilmiş değeri 210.000 TL, kayıtlarda görülen değeri ise 230.000 TL'dir.
6. Ticari mallar içerisinde 15.000 TL tutarında vadeli alımlardan dolayı fark olduğu tespit edilmiştir.
7. Ticari malların tahmini satış fiyatı 100.000TL ve tahmini satış gideri ise 7.000TL'dir.
8. 60.000 TL değerindeki makinenin faydalı ömrü 5 yıl olarak belirlenmiştir. Birikmiş amortismanı 10.000 TL olarak kaydedilmiştir. Makinenin işletmeye giriş tarihi 01.04.2014'tür. İşletmede normal amortisman yöntemi baz alınmaktadır.
9. İşletmenin yasal kayıtlarındaki 100.000TL'lik bina bedeline arsa payının da dahil edildiği tespit edilmiştir. Arsa Payı: 50.000 TL ve Birikmiş Amortisman: 5.000 TL'dir.
10. İşletme maliyet değeri 20.000 TL ve birikmiş amortismanı 7.000 TL olan makinesini satmaya karar vermiştir. Makinenin satış giderleri düşülmüş gerçeğe uygun değerinin 10.000 TL olduğu tespit edilmiştir.
11. İşletme 30.000 TL maliyet değerine ve 8.000 TL birikmiş amortismanına sahip bir binasını kiraya vermiştir. Binanın gerçeğe uygun değeri 40.000 TL olarak tespit edilmiştir.

12. İşletmenin genel amaçlı kullandığı kısa vadeli kredi faizinin 4.000 TL'lik kısmını özelliikli varlığa aittir.

13. İşletmeye ait Kuruluş ve Örgütlenme giderinin 22.000 TL olarak aktifleştirildiği anlaşılmıştır. Birikmiş amortisman tutarı 8.000 TL'dir.

14. Diğer borçlar incelendiğinde 10.000 TL ilişkili taraflara borç olduğu anlaşılmıştır.

15. Kıdem Tazminatı karşılığı 5.000 TL olarak hesaplanmıştır.

16. 2014 yılı Mart ayında, haksız yere işten çıkarıldığını iddia eden işletme çalışanı işletme aleyhine birikmiş kıdem tazminatı için 6.000 TL tutarında dava açmıştır. İşletme avukatları davayı kaybetme olasılığının %80 olduğunu belirtmiştir.

17. Ertelemiş vergi varlığı ve yükümlülüğü hesaplanmıştır.

Düzeltilme işlemlerine ilişkin her bir kaydın neden ve hangi amaç ile yapıldığı ilgili standart bazında açıklamalarıyla birlikte Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1: Düzeltilme Kayıtları ve İlgili Standartlar ile Birlikte Gerekçeleri

No.	Düzeltilme Kayıtları	İlgili TMS/TFRS	Açıklama
1	Banka 3.000 Faiz Gelirleri 3.000	TMS 39 TFRS 9	Vadeli mevduatlar "Kredi ve Alacaklar" olarak yeniden sınıflandırılıp, itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilir.
2A	Hisse Senetleri 10.000 Diğer Olağ. Gelir ve Karlar 10.000	TMS 39 TFRS 7	Alım satım amaçlı bir finansal varlık gerçeğe uygun değerinden ölçülür. Meydana gelen fark kar veya zarar olarak gelir tablosuna yansıtılır. Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar İskonto edilmiş değerinden ölçülür. Prim ve iskonto farklı gelir tablosunda gösterilir. Satılmaya hazır finansal varlıklar gerçeğe uygun değerinden ölçülür, değer artış ve azalış farkları hisse senedi satılana kadar özkaynaklarda izlenir. Alım-satım amaçlı hisse senetleri mali duran varlıklar hesabına alınır.
2B	Hisse Senetleri 10.000 Diğer Olağ. Gelir ve Karlar 10.000		
2C	Diğer Menkul Kıymetler 30.000 Hisse Senetleri 30.000		
	Diğer Menkul Kıymetler 10.000 Finansal Varlık Değ. Farkları 10.000		
3	Şüpheli Ticari Alacaklar 40.000 Ticari Alacaklar 40.000 Karşılık Giderleri 40.000 Şüpheli Ticari Alacak Karş. 40.000	TMS 39	Ticari alacaklar mali tablolarda etkin faiz yöntemine göre hesaplanmış iskonto edilmiş bedelleriyle yer almaktadır. VUK'daki gerekçelerin yerine gelmesi beklenmeden tahsil kabiliyeti olmayan her türlü alacak için şüpheli alacak karşılığı ayırmak gerekmektedir.
4	Reeskont Faiz Gid. 10.000 Ticari Alacak Reeskontu 10.000	TMS 39	UMS 39'a göre alacakların tamamı reeskonta tabidir. Finansal varlığın itfa edilmiş maliyet değeri, etkin faiz oranı yöntemi ile hesaplanır.
5	Ticari Borçlar Reeskontu 20.000 Reeskont Faiz Gelirleri 20.000	TMS 39	UMS 39'a göre ticari borçlara ilişkin reeskont işlemi de itfa (iskonto) edilmiş maliyet değeriyle yansıtılır.
6	Finasman Giderleri 15.000 Ticari Mallar 15.000	TMS 2	UMS 2'ye göre vadeli alınan stoklarda vade farkı stok maliyetine dahil edilmez. Finanse edildiği dönemin faiz gideri olarak muhasebeleştirilir.

7	Karşılık Giderleri Stok Değer Düşüklüğü	12.000 12.000	TMS 2	Stoklar, maliyet bedeliyle net gerçekleştirilebilir değerinden düşük olanı ile değerlendirilir. Stokların NGD'yi düşük olduğu için stoklar bu değere indirgenir.
8	Birikmiş Amortisman Birikmiş Amortisman Genel Yönetim Giderleri	10.000 9.000 1.000	TMS 16	Tüm maddi duran varlıklar için kıst amortisman yöntemi uygulanır.
9	Arsa ve Araziler Binalar Birikmiş Amortisman Genel Yönetim Giderleri	50.000 50.000 5.000 5.000	TMS 16	Arsa payı ayrı hesapta izlenmelidir. Arsa payı bina maliyetinden düşürülerek, arsa hesabında izlenir. Boş arsa ve araziler amortismanına tabi değildir. Binanın arsadan aldığı pay düşüldükten sonra amortisman tutarı iptal edilir.
10	Satış Amaçlı Duran Varlıklar Birikmiş Amortisman Diğer Olağ. Gider ve Zararlar Tesis Makine ve Cihazlar	10.000 7.000 3.000 20.000	TFRS 5	Varlığın hemen satılabilecek durumda olması ve satış olasılığının da yüksek olması durumunda, duran varlık defter değeri ile satış giderleri düşülmüş gerçeğe uygun değerinden düşük olanı ile dönen varlıklar içerisine alınır.
11	Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Birikmiş Amortisman Binalar Diğer Olağan Gelir ve Karlar	40.000 8.000 30.000 18.000	TMS 40	Yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılan varlıklar bilanço tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değerleriyle gösterilirler.
12	Yapılmakta Olan Yatırımlar Finansman Giderleri	4.000 4.000	TMS 23	Özellikli varlıkların elde edilmesi, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri varlığın maliyetine dahil edilir.
13	Genel Yönetim Giderleri Kuruluş ve Örg. Giderleri Birikmiş Amortisman- MODV Genel Yönetim Giderleri	22.000 22.000 8.000 8.000	TMS 38	Maddi olmayan duran varlıklar içerisinde yer alan Kuruluş ve Örgütlenme giderleri TFRS'ye göre aktifleştirilmeyip, doğrudan dönem gideri olarak dikkate alınmaktadır.
14	Ortaklara Borçlar İlişkili Taraflara Borçlar	10.000 10.000	TMS 24	İlişkili taraflara olan borçların ayrı bir kaleme gösterilmesi gerekmektedir.
15	Genel Yönetim Giderleri Kıdem Tazm Karşılığı	5.000 5.000	TMS 19	Kıdem tazminatları için karşılık ayrılır ve gider yazılır.
16	Karşılık Giderleri Diğ. Borç ve Gid. Karş.	6.000 6.000	TMS 37	İşletme aleyhine açılan dava nedeniyle yükümlülük oluşması ihtimali yüksek olduğu için karşılık ayrılır.
17	Ertelenmiş Vergi Varlığı Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü Dönem Karı Vergi ve Yas. Yük. K.	21.000 14.200 6.800	TMS 12	Cari dönem vergi karşılığı ile birlikte, zamanlama farklılıklarından kaynaklanan ertelenmiş vergiler hesaplanmaktadır.

Tablo 2: Ertelenen Vergi Varlıkları ve Yükümlülükleri

EVV / EVY Doğuran İşlemler	Ertelenmiş Vergi Varlığı	Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü
Banka Faiz Geliri		3,000
Menkul Kıymetler		20,000
Şüpheli Ticari Alacak	40,000	
Ticari Alacak Reeskontu	10,000	
Ticari Borç Reeskontu		20,000
Stok Değer Düşüklüğü	12,000	
Vadeli Alış	15,000	
MDV- Makine Amortisman		1,000
MDV - Bina Amortisman		5,000
Satış Amaçlı Duran Varlıklar	3,000	
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller		18,000
Özellikli Varlık		4,000
Kuruluş ve Örgütlenme Giderleri	14,000	
Kıdem Tazminatı Karşılığı	5,000	
Karşılık Giderleri	6,000	
Toplam	105,000	71,000
	%20	%20
	21.000	14.200

Oluşan ertelenmiş vergi varlıkları hesabı 21.000 TL borçlandırılırken, ertelenmiş vergi yükümlülükleri hesabı da 14.200 TL alacaklandırılarak, 6.800 TL'lik fark ise dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülükler hesabının alacağına kaydedilir.

Standart uygulamaları ile vergi uygulamaları arasında değerlendirme ve sınıflandırma işlemlerinden kaynaklı farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Bu farklılıklar neticesinde TMS/TFRS'lere göre hesaplanan muhasebe kârı ile vergi otoritelerince her hesap dönemi için tespit edilen ve üzerinden vergi ödenen mali kar arasında da farklılıklar oluşmaktadır.

Finansal durum tablosunda (bilançoda) bir varlık veya borç kaleminin defter değeri ile vergi mevzuatına tabi değeri arasında oluşan bu farklar geçici farklardır. Böylece ortaya çıkan geçici farklar doğrultusunda ertelenen vergi yükümlülüğü veya ertelenen vergi varlığı oluşmaktadır (KGK, TMS12: Gelir Vergileri).

TDHP'na göre hazırlanan olan finansal tabloların TFRS düzeltme kayıtları neticesinde işletmenin TFRS'ye dönüştürülmüş finansal tablolarına ulaşılmıştır. TMS/TFRS'lere göre düzenlenen finansal tablolar ise Ek 3 ve Ek 4'te sunulmuştur. Bu işlemlerin ardından işletmenin TDHP ve TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tablolarına ilişkin oranlar karşılaştırılmalı olarak sunulmuş ve farklılıklara yol açan unsurların tespitine yer verilmiştir.

3.1 TDHP-TFRS Finansal Tablolarının Oran Analizi

İşletmenin TDHP'na göre düzenlenen finansal tabloları ile TFRS'ye dönüştürülmüş finansal tabloları üzerinde oran analizi yapılmıştır. Böylece TFRS uygulamalarına geçişin finansal analiz üzerindeki etkisinin, oran analizi yöntemi ile tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın finansal analiz kısmında, ulusal ve uluslararası literatürde temel alınan oranlar ele alınarak işletmenin oran analizini likitide, faaliyet, finansal yapı ve karlılık açısından karşılaştırmak üzere toplam 15 adet oran kullanılmıştır. Her bir oran, bilanço ve gelir tablosundan elde edilen farklı hesap gruplarını temsil etmektedir. Seçilen oranlarla, finansal tabloların TFRS'ye dönüşümünde hangi standart uygulamaları kapsamında oran analizi sonuçlarının etkilendiği tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 3: TDHP ve TFRS Finansal Tablolarının Karşılaştırmalı Oran Analizi

Grup	Oranlar	Formüller	TDHP	TMS/TFRS	% Değişim
Likitide Oranları	Cari Oran	$\frac{\text{Dönen Varlıklar}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$	1.78	1.62	-9.16%
	Asit-Test Oranı	$\frac{\text{Dönen Varlıklar-Stoklar}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$	1.40	1.31	-6.51%
	Nakit Oran	$\frac{\text{Hazır Değerler+Menkul Kıymetler}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$	0.67	0.68	1.18%
Faaliyet Oranları	Stok Devir Hızı	$\frac{\text{Satılan Malın Maliyeti}}{\text{Ticari Mallar}}$	3.00	3.43	14.29%
	Alacak Devir Hızı	$\frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Ticari Alacaklar}}$	3.37	4.08	21.05%
	Aktif Devir Hızı	$\frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Aktif Toplamı}}$	1.02	1.03	1.60%
	Duran Varlık Devir Hızı	$\frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Maddi Duran Varlıklar (Net)}}$	4.12	4.75	15.29%
Finansal Yapı Oranları	Kaldıraç Oranı	$\frac{\text{Yabancı Kaynaklar}}{\text{Aktif Toplamı}}$	0.44	0.45	3.19%
	Uzun Vadeli Borç Oranı	$\frac{\text{Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar}}{\text{Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar + Özkaynaklar}}$	0.04	0.08	100.16%
	İmmobilizasyon Oranı	$\frac{\text{Duran Varlıklar}}{\text{Özkaynaklar}}$	0.47	0.64	36.17%
	Borçlanma Katsayısı	$\frac{\text{Yabancı Kaynaklar}}{\text{Özkaynaklar}}$	0.78	0.82	5.13%

Karlılık Oranları	Satış Karlılık Oranı	$\frac{\text{Net Kar}}{\text{Net Satışlar}}$	0.19	0.16	-18.13%
	Aktif Karlılık Oranı	$\frac{\text{Net Kar}}{\text{Toplam Varlıklar}}$	0.20	0.16	-16.82%
	Özkaynak Karlılık Oranı	$\frac{\text{Net Kar}}{\text{Özkaynaklar}}$	0.35	0.30	-14.71%
	Faaliyet Karlılık Oranı	$\frac{\text{Toplam Varlıklar}}{\text{Özkaynaklar}}$	1.78	1.82	2.54%

3.1.1 Likitide Oranları

Likitide oranları; nakit elde etme kolaylığını ve kısa vadeli borçlarını ödeme gücünü gösteren oranlardır (Savcı, 2017: 192) İşletmenin TDHP ve TFRS mali tablolarına ilişkin likitide oranlarında büyük ölçüde değişim olmamıştır. Ancak TFRS'ye göre likitide oranları daha düşük çıkmıştır. Dönen varlıklar ve kısa vadeli yabancı kaynaklarda önemli ölçüde değişiklik olmamakla birlikte işletmenin TFRS mali tablolarındaki net çalışması sermayesinin düştüğü tespit edilmiştir. Dönen varlıklardaki değişimin nedenleri, vadeli mevduatın itfa edilmiş maliyet değeri üzerinden yansıtılması, hisse senetlerindeki sınıflandırma farklılıkları, şüpheli hale gelmiş alacaklara karşılık ayrılması, ticari alacakların reeskonta tabi tutulması stoklar içerisindeki vade farkının ayrıştırılması, ve stoklar net gerçekleştirilebilir değerine indirgenmesidir. Değişime neden olan bu işlemlerin yanı sıra işletme makineyi bir yıl içerisinde satma kararı verdiği için ilgili duran varlık dönen varlıklar hesap grubuna aktarılmış, ancak mutlak değer olarak düşük olduğu için likitide oranlarını önemli ölçüde etkilememiştir. Kısa vadeli yabancı kaynaklarda ise ticari borçlara uygulanan reeskont işleminden dolayı azalış söz konusudur.

3.1.2 Faaliyet Oranları

Faaliyet oranları; işletmenin varlıklarının ne derecede etkin kullanıp kullanılmadığını gösteren oranlardır (Savcı, 2017: 191). UFRS'ye göre düzenlenen finansal tablolarda özellikle faaliyet oranları değişim gösteren oran grubudur. Duran varlıkların sınıflandırma farkından kaynaklı olarak duran varlık devir hızı %15 değişim göstermiştir. TFRS'ye göre yapılan düzeltmeler neticesinde stoklardan vade farkının düşürülmesi ve değer düşüklüğüne uğraması stok devir hızını önemli ölçüde etkilemiştir. Ticari alacakların reeskonta tabi tutularak iskonto edilmiş değerleri ile gösterilmesi ve şüpheli alacak karşılıklarının ayrılması TFRS tablolarında ticari alacak tutarını düşürdüğünden dolayı alacak devir hızı daha yüksek çıkmıştır. Aktif devir hızı ise her iki düzenlemede benzer oranlara sahiptir. Aktif toplamındaki azalışın nedeni, kredili mevduat hesabındaki değişim, ticari alacakların itfa edilmiş maliyet değerine indirgenmesi, şüpheli ticari alacak karşılığı, stoklardan finansman giderlerinin çıkarılması ve değer düşüklüğüne uğraması, maddi duran varlıklar için kıst amortisman uygulaması, kuruluş ve örgütlenme giderlerinin aktifleştirilmeyip doğrudan gider yazılmasıdır.

3.1.3 Finansal Yapı Oranları

İşletmenin finansal yapısını ortaya koyarak uzun vadeli borç ödeme gücünü gösteren oranlardır (Savcı, 2017: 195). Finansal yapı oranlarının TFRS finansal tablolarında değişim göstermesinin nedeni, TFRS'ye göre yabancı kaynak toplamındaki artış neticesinde, aktif toplamında azalış gerçekleşmesinden kaynaklıdır. Kısa vadeli yabancı kaynaklardaki azalışın nedeni ise borçların iskonto edilmesidir. UMS 37 kapsamında ayrılan karşılıkların uzun vadeli yabancı kaynaklar hesap grubunda borç ve gider karşılıkları olarak raporlanması uzun vadeli borç oranında artışa sebep olmuştur. İmmobilizasyon oranındaki değişimin nedeni TFRS düzeltme kayıtları neticesinde maddi duran varlıklardaki artıştır. Ayrıca değerlendirme farklılıkları sonucu muhasebe değeri ve vergi değerindeki fark ertelenmiş vergi varlığı olarak duran varlıklar hesap grubuna eklenmiştir. Duran varlıklarda sınıflandırılan hisse senetlerinin gerçeğe uygun değerindeki artış, finansal varlık değerlendirme farkı olarak özkaynaklarda raporlanmıştır. TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar standardı uyarınca, aktifleştirilen kuruluş ve örgütlenme giderleri doğrudan gider olarak yazılmıştır. Bu doğrultuda dönem net karı azalmış, bu azalış neticesinde özkaynaklar hesap grubu düşüş göstermiştir. Borçlanma katsayısı rasyosu, dönem karından kaynaklı özkaynaklardaki azalış ile birlikte yabancı kaynaklarda artış olması nedeniyle TFRS finansal oranlarında daha yüksek olduğu görülmektedir. Özkaynaklardaki azalışın nedeni, dönem net karındaki azalıştan kaynaklanmaktadır.

3.1.4 Karlılık Oranları

İşletmenin faaliyet sonuçlarının başarı olup olmadığını gösteren oranlardır (Savcı, 2017: 191). İşletmenin TDHP ve TFRS finansal tablolarına ilişkin karlılık oranlarında mutlak değer olarak önemli ölçüde değişim olmamıştır. TFRS düzeltmeleri kayıtları neticesinde faaliyet karı tutarındaki azalış ile birlikte, finansman giderindeki artış, karşılık giderlerinin doğması, reeskont giderlerindeki artış dönem net karını etkilemiştir. Dönem net karındaki azalma nedeniyle satış karlılığı %18'lik, aktif karlılık oranı %16'lık bir düşüş göstermiştir. Özkaynak karlılık oranındaki değişimin nedeni ise dönem net karındaki azalıştan kaynaklı olarak özkaynakların etkilenmesidir. Faaliyet karının net satışlara oranındaki azalış, faaliyet karının genel yönetim giderlerindeki artıştan etkilenmesidir. kuruluş ve örgütlenme harcamalarının gider olarak kaydedilmesi ve kıdem tazminatı karşılığı ayrılması genel yönetim giderlerinin artmasına neden olmuştur.

4. SONUÇ

Türkiye Muhasebe ve Finansal raporlama standartlarına uygun hale getirilen finansal tablolar, finansal analiz açısından bazı değişimleri beraberinde getirmektedir. Özellikle, hesap kalemlerine ait değerlendirme esasları ile birlikte hesap tutarı ve sınıflandırmasında önemli değişimler mevcuttur. TMS/TFRS uygulamaları ile birlikte, mevcut hesap planında bulunmayan ticari alacak ve borç reeskontu, stok değer düşüklüğü, ertelenmiş vergi yükümlülüğü ve ertelenmiş vergi varlığı gibi farklı nitelik ve işleme sahip hesap kalemlerinin kullanımı söz konusudur.

TDHP'na göre düzenlemiş finansal tabloların TFRS'ye dönüştürülmesinde dikkate alınacak değerlendirme günü işlemleri neticesinde yapılan düzeltme kayıtları işletmenin varlık, yünlülük ve kar/zarar tutarlarının değişimine sebep olmaktadır. Finansal raporlamadaki değerlendirme ve sınıflandırma farklılıkları şüphesiz ki finansal analiz

sonuçlarını da etkilemiştir. Bu çalışma kapsamında kullanılan oran analizi yöntemine ilişkin değişim gösteren oranların, hangi standart uygulamaları neticesinde farklılık gösterdiği tespit edilmeye çalışılmıştır.

TMS/TFRS'ye geçişin finansal analiz üzerindeki etkisini olumlu ya da olumsuz olarak analiz etmekten ziyade, oranlardaki değişime sebep olan hesap kalemlerine ilişkin hangi standart uygulaması kapsamında düzeltme kayıtlarının yapıldığını tespit etmek daha uygun olacaktır. Sonuç olarak, örnek uygulama kapsamında; dönen varlıklardan stoklara ait vade farkının ayrıştırılması, TMS/TFRS'lere göre finansman gideri olarak raporlanması ve stok değer düşüklüğü karşılığı ayrılması, ticari alacakların reeskonta tabii tutulması, kuruluş ve örgütlenme giderlerinin aktifleştirilmeyip doğrudan gider yazılması dönen varlık tutarının değişmesine, ve analiz sonuçlarının farklılaşmasına sebebiyet vermiştir. Ticari borçların reeskonta tabii tutulması ve borç ve gider karşılıkları neticesinde kısa vadeli yabancı kaynaklar hesap grubunun etkilenmesinin likitide oran sonuçlarını etkilediği gözlemlenmiştir. Dönem net karının, kıdem tazminatı gibi karşılık giderleri ve reeskont giderlerinden etkilenmesi sonucu karlılık oranlarının değiştiği görülmektedir. Yapılan oran analizi sonuçları, muhasebe standartlarının oranları farklı yönde etkilediğini göstermektedir. Bu çalışma, sektör bazında sektör oranları ile karşılaştırmalı olarak, ya da farklı yıllar itibarıyla TDHP ve TFRS finansal tablo oranları kıyaslanarak değişimin yönü doğrultusunda farklı çalışmalar ile genişletilebilir.

KAYNAKÇA

- Ağca, A. & Aktaş, R. (2007). First time application of IFRS and its impact on financial ratios: A study on Turkish listed firms. *Problems and Perspectives in Management*, 5(2), 99.
- Akdoğan, N. & Tenker, N. (2007). *Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Alkan, G. İ. & Doğan, O. (2012). Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Rasyolara Kısa ve Uzun Dönemli Etkileri: Borsa İstanbul'da bir Araştırma, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*:87-100.
- Arat, M. E. (2005). Finansal Analiz Aracı Olarak Oranlar: İlkeler ve Yorumlar, *Marmara Üniversitesi Nihad Sayar Eğitim Vakfı*, İstanbul.
- Ataman, B. & Özden, E. A. (2009). Tek Düzen Hesap Planına Göre Hazırlanan Finansal Tabloların UFRS'ye Uyarlanması ve Rasyo Yöntemi ile Analizi, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 44, 59-73.
- Atmaca, M. (2010). Uluslararası muhasebe ve finansal raporlama standartlarının işletmelerin finansal analizine etkilerini değerlendirmeye yönelik bir araştırma, *Marmara Üniversitesi İİBF Dergisi*, 28(1), 523-548.
- Balcı, B. Z. (2012). TFRS'lerin Oran Analizine Etkileri, *Journal of Yasar University*, 28(7), 4687 – 4707.
- Bayir, O. (2010). Tekdüzen Muhasebe Sistemine ve Türkiye Muhasebe – Finansal Raporlama Standartlarına göre Bilançonun Biçimsel Yapısı, Kapsamı ve İçeriğinin Karşılaştırmalı Analizi, *Mali Çözüm Dergisi*, (98), 89-116.

Büyükşalvarcı, A. & Uyar, S. (2012). Farklı Muhasebe Düzenlemelerine Göre Hazırlanan Mali Tablolardan Elde Edilen Finansal Oranlar İle Şirketlerin Hisse Senedi Getirileri ve Piyasa Değerleri Arasındaki İlişki, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (53),25-48.

Çabuk, A. ve Lazol, İ. (2009). *Mali Tablolar Analizi*, 8. Baskı, Bursa: Ekin Yayınevi.

Çelik, M., Aygören, H. ve Uyar, S. (2007). The Impact of international financial reporting standards on financial statement and financial ratios”, The Balkan Countries 1st International Conference on Accounting and Auditing, Edirne, 827-836.

Elitaş, C. (2010). Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal raporlama Standartlarının Benimsenmesinin Bazı Temel Finansal Oranlar Üzerindeki Etkisi Üzerine Uygulamalı Bir Değerlendirme, *Muhasebe ve Denetime Bakış*, (30),57-68.

Hope vd. (2005). Empirical Evidence on Jurisdictions that Adopt IFRS, *Journal of International Accounting Research*. 5,1-20.

Lainez,J.A.&Callao,S.(2000).The Effect of Accounting Diversity on International Financial Analysis: Empirical Evidence, *The International Journal of Accounting*, 35 (1), 65-83.

Lantto, A.M. & Salstrom,P.(2009).Impact of international financial reporting standard adoption on key financial ratios, *Account and Finance*, (49),341-361.

Petreski, M. (2006). The Impact of International Accounting Standards on Firms. Financial Accounting and Reporting Section Meeting Paper, 1-12.

Stent, W., Bradbury, M. & Hooks, JILL (2010), IFRS in New Zealand: Effects on Financial Statements and Ratios, *Pacific Accounting Review*, 22(2), 92-107.

Terzi, S.,Oktem, R.&Sen, İ.K. (2013), Impact of Adopting International Financial Reporting Standards:Empirical Evidence fromTurkey”, *International Business Research*, 6(4),55-66.

Resmi Gazete (2006). 26122 Sayılı Gelir Vergilerine İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 12) Hakkında Tebliğ, www.kgk.gov.tr adresinden erişildi.

Savcı, M. (2017). Mali Tablolar Analizi Ekin Yayınevi: 7.Baskı, Bursa: Ekin Yayınevi

Sultanoğlu, B. (2014). UFRS'nin Borsa İstanbul'daki Şirketlerin Finansal Tabloları üzerindeki etkisi: Finansal Bilginin İhtiyaca Uygunluğu ve Finansal Tablolar Analizi, Doktora Tezi, Başkent Üniversitesi: Ankara

Yenigün, T.&Aydemir, O. (2015). TMS/IFRS Uygulamalarının Oran Analizine Muhtemel Etkileri”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ocak, 63-80.

EK 1:

ÖRNEK A.Ş.			
01.01.2014-31.12.2014 TARİHLİ BİLANÇO			
AKTİF		PASİF	
I. DÖNEN VARLIKLAR	560.000	III.KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	314.000
Hazır Değerler		Finansal Borçlar	
		-Banka Kredileri	27.000
- Banka	60.000	Ticari Borçlar	
Menkul Kıymetler		- Satıcılar	230.000
- Hisse Senetleri	150.000	Diğer Çeşitli Borçlar	
Ticari Alacaklar		- Ortaklara Borçlar	25.000
- Alıcılar	230.000	Borç ve Gider Karşılıkları	
Stoklar		- Dönem Karı Vergi ve Yasal Yük. Karş.	32.000
- Ticari Mallar	120.000		
II.DURAN VARLIKLAR	202.000	IV.UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	19.000
Mali Duran Varlıklar		Finansal Borçlar	
- Bağlı Menkul Kıymetler		- Banka Kredileri	19.000
Maddi Duran Varlıklar			
- Arsa ve Araziler	38.000	V.ÖZKAYNAKLAR	429.000
- Binalar	100.000	Ödenmiş Sermaye	279.000
- Tesis, Makine ve Cihazlar	60.000	Sermaye Yedekleri	
- Demirbaşlar	20.000	Kar Yedekleri	
- Birikmiş Amortismanlar(-)	-30.000	Dönem Net Karı	150.000
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	188.000		
- Kuruluş ve Örgütlenme Giderleri	22.000		
- Birikmiş İtfa Payları	-8.000		
TOPLAM AKTİF	762.000	TOPLAM PASİF	762.000

EK 2:

ÖRNEK A.Ş.	
01.01.2014 - 31.12.2014 GELİR TABLOSU	
BRÜT SATIŞLAR	
- Yurtiçi Satışlar	810.000
SATIŞ İNDİRİMLERİ	
- Satış İadeleri	-16.000
- Satış İskontoları	-19.000
NET SATIŞLAR	775.000
SATIŞLARIN MALİYETİ	
- Satılan Malın Maliyeti	-360.000
BRÜT SATIŞ KARI	415.000
FAALİYET GİDERLERİ	
- Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri	-98.000
- Genel Yönetim Giderleri	-124.000
FAALİYET KARI	193.000
DİĞER FAAL. OLAĞAN GELİR VE KARLAR	
- Faiz Gelirleri	11.000
- Diğer Olağan Gelir ve Karlar	5.000
DİĞER FAAL. OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR	
- Diğer Olağan Gider ve Zararlar	-14.000
FİNANSMAN GİDERLERİ	-13.000
DÖNEM KARI	182.000
Dönem Karı Vergi ve Yasal Yük. Karşılıkları	32.000
DÖNEM NET KARI	150.000

EK 3:

ÖRNEK A.Ş.			
01.01.2014-31.12.2014 TARİHLİ FİNANSAL DURUM TABLOSU			
VARLIKLAR		KAYNAKLAR	
DÖNEN VARLIKLAR	486.000	KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	300.000
Nakit ve Nakit Benzerleri		Kısa Vadeli Borçlanmalar	
- Banka	63.000	-Banka Kredileri	27.000
Finansal Yatırımlar		Ticari Borçlar	
- Hisse Senetleri	140.000	- Satıcılar	230.000
Ticari Alacaklar		- Ticari Borçlar Reeskontu	-20.000
- Alıcılar	190.000	Diğer Çeşitli Borçlar	
- Şüpheli Ticari Alacak	40.000	- Ortaklara Borçlar	15.000
- Şüpheli Ticari Alacak Karşılığı	-40.000	- İlişkili Taraflara Borçlar	10.000
- Ticari Alacak Reeskontu	-10.000	Dönem Karı Vergi ve Yasal Yükümlülüğü	32.000
Stoklar		Kısa Vadeli Karşılıklar	
- Ticari Mallar	105.000	- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları	6.000
- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı	-12.000		
Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar	10.000		
		UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	38.200
DURAN VARLIKLAR	264.000	Uzun Vadeli Borçlanmalar	
Finansal Yatırımlar		- Banka Kredileri	19.000
- Diğer Menkul Kıymetler	40.000	Uzun Vadeli Karşılıklar	
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	40.000	Kıdem Tazminatı Karşılığı	5.000
Maddi Duran Varlıklar		Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	14.200
- Arsa ve Araziler	88.000		
- Binalar	20.000	ÖZKAYNAKLAR	411.800
- Tesis, Makine ve Cihazlar	40.000	Ödenmiş Sermaye	279.000
- Demirbaşlar	20.000	Sermaye Yedekleri	
- Birikmiş Amortismanlar(-)	-9.000	- Finansal Varlık Değerleme Fonu	10.000
- Yapılmakta Olan Yatırımlar	4.000	Dönem Net Karı	122.800
Ertelenmiş Vergi Varlığı	21.000		
		TOPLAM PASİF	750.000
TOPLAM AKTİF	750.000		

EK 4:

ÖRNEK A.Ş.	
01.01.2014 - 31.12.2014 KAR-ZARAR ve KAPSAMLI GELİR TABLOSU	
Hasılat	775.000
Satışların Maliyeti (-)	-360.000
Brüt Kar/Zarar	415.000
Genel Yönetim Giderleri	-137.000
Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri	-98.000
Esas Faaliyet Karı/Zararı	180.000
Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar	
- Faiz Gelirleri	14.000
- Diğer Olağan Gelir ve Karlar	43.000
- Reeskont Faiz Geliri	20.000
Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	
- Diğer Olağan Gider ve Zararlar	-17.000
- Karşılık Giderleri	-58.000
- Reeskont Faiz Gideri	-10.000
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI	172.000
Finansman Giderleri (-)	-24.000
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI	148.000
Dönem Vergi Gideri	-32.000
Ertelenen Vergi Etkisi	6.800
DÖNEM NET KARI	122.800